

*Zvon
blúdiacich*

Nedného dňa si človek uvedomí, že sa sám odsudzuje k existencii na povrchu života tým, že k veciam okolo seba zaujíma pohrdavý postoj a na všetko sa pozerá tak, že v tom nebude nič viac, než len to, čo on už pozná.

Ticho v miestnosti preťala orácia "ego sum liliu convallium", "ja som ľalia údolí (konvalinka)", ktorú zo seba vylúčil brat Augustín. Už dlho som ho pozoroval, ako jeho mohutná ruka zapisovala do hrubého herbára početné údaje o rastline, ktorú tam najprv majstrovsky nakreslil. Rôzne druhy bylín sa povalovali všade, kam som sa pozrel. Miestnosť bola presýtená vôňami desiatok druhov čerstvých a sušených rastlín, ktorých skúmanie bolo Augustínovým poslaním už dlhé roky pred tým, ako som prišiel do kláštora. Hovorilo sa o ňom, že odkedy tu prišiel, premenila sa okolitá divočina na kultivovaný kraj. Vraj neúnavne vlastnými rukami odvodňoval močariská a klčoval okolité lesy, vďaka čomu sa z tohto kúska neúrodnej zeme stala úrodná krajina. Všade okolo kláštora boli malé políčka s liečivými rastlinami, o ktoré sa starali dennodenne rehoľní bratia. Chýr o liečivých čajoch z nášho kláštora zaletel až za hranice kraja a zastavujú sa tu často obchodníci až z orientu. Už je to niekoľko rokov, čo ma osud zaviedol na toto miesto. Ešte dnes si spomínam na tú udalosť, ako pred siedmimi rokmi som sa ako „psík“ - paholok obchodníka s plátnom, stal obeťou zbojníckej rabovačky. Môjho pána zamordovali a mňa pred smrťou uchránil len hlboký les, v ktorom som zblúdil.

Z niekoľkodňového blúdenia ma vykúpilo zvonenie zvona, ktoré ma doviedlo až sem do kláštora, kde som aj ostal. V kláštore každý večer sa zvoní na osobitný zvon, ktorý má ukázať cestu každému zablúdenému pútnikovi alebo človekovi, ktorého zastihlo nešťastie a hrozivá tma v lese. Ľudia ho nazvali Zvon blúdiacich. Odvtedy, čo som tu ostal, tak v noci vyzvám na zvon a budem túto činnosť vykonávať dovtedy, pokiaľ nejaký zblúdilý pútnik neostane v našom bratstve a stane sa jeho členom. Som nesmierne šťastný, že tu zatiaľ ešte nikto neostal, lebo zvonica sa nachádza vedľa miestnosti, kde má svoju herbáreň brat Augustín. Medzi zvonieniami mám dostatok času, ktorý trávime spoločne a on ma zasnúva do tajov liečivých rastlín. „Dodnes som nepochopil, ako človek dokázal medzi státisícami rastlín nájsť tie, ktoré liečia rôzne druhy chorôb.“ nevedomky som sa začudoval, držiac v ruke vetvičku zakvitnutej čerešne. „Čo myslíš, je medzi našimi stromami ešte jeden taký, ktorý je obklopený toľkým bzukotom, trepotom krídel a čvirikaním vtákov, ako čerešňa? opýtal sa Augustín a nečakajúc na odpoveď pokračoval. "Vstúp napríklad v lete do bukového lesa. Čím jasnejšie a slnečnejšie je počasie, o to viac sa budeš cítiť, akoby si vstúpil do prítmnia chrámu. Husté lístie vytvára vysoké klenby, nesené vznešene vzpriamenými, rovnými stĺpmi sivých kmeňov. Priestor pod nimi je však tichý a prázdny. Nepočuješ žiadne čvirikanie a z pôdy sotva vyrastajú bylinky. Človek tu prežíva náladu prekypujúceho života, radosti, slasť a sféru obmedzovania života, vážnosti, odriekania. V buku pôsobí presne protikladný duševný princíp ako v čerešni. Nečudo, že zatiaľ čo čerešne sa vždy používali na privolávanie lásky, siahla ruka našich

predkov s intuitívnou istotou po bukových listoch ako po prostriedku na zabránenie počatia a vyhnanie plodu z tela. Niekdajší človek nepotreboval zvláštne schopnosti, aby vedel, čo sa v ktorej rastline skrýva. K týmto poznatkom sa však nedostával slepou náhodou, tým že vybral náhodne jednu z nich a skúsil, či mu nepomôže. A ak nepomohla, ani sa ňou neotrúvil a chorobu prežil, odvtedy odovzdával tento poznatok ďalej, skúsiac nabudúce rastlinu inú. Tento proces poznania tajov rastlín nebol výsledkom takýchto slepých pokusov a omylov, ale výsledkom bezprostredného vnímania. „Tomu nerozumiem. To chceš povedať brat Augustín, že človek si tie rastliny neodskúšal inštinktívne na vlastnom tele?“ pokračoval som nechápavo. „To "inštinktívne" sa stane ešte zaujímavejším vtedy, keď si uvedomíš, že aj zvieratá sa niektorým druhom rastlín vyhýbajú, a iné zase pri zranení alebo v chorobe vyhľadávajú. Priklonil by si sa takto k názoru, že za ich "primitívnym inštinktom" sa skrývala inteligencia, rovnajúca sa tej našej ľudskej?“ „Tak, takto som sa nad tým ešte nezamyslel a týmto si mi však vyvrátil jedinú teóriu, ktorou som si mohol toto tajomstvo poznania vysvetliť.“ odpovedal so smutne, zahľbený v početných otázkach a vysvetleniach, ktoré mi vírili v hlave. „Tak potom je to vlastne ako? Ja som z toho úplne zmätený!“ vyhrklo zo mňa.

Augustín sa zasmial nad mojou bezradnosťou. „Dôležité si je uvedomiť, že za prírodou skutočne stojí inteligencia, inteligentné duchovné procesy, ktorých je príroda výsledkom. Dávnoveký človek vnímal a prežíval tieto tvorivé duchovné a duševné sily činné v rastlinách, alebo aj mineráloch a kovoch, oveľa intenzívnejšie, hmatateľnejšie, než to dokážeme my dnes. Keď kedysi človek predstúpil pred nejakú rastlinu, vynorili sa v jeho duši určité celkom konkrétne pocity, predstavy a obrazy. A keď sa postavil pred inú rastlinu, vyvolalo to v ňom opäť iné dojmy a zážitky. Tieto zážitky mali naozaj oveľa intenzívnejší, jasnejší, hmatateľnejší charakter, než to, čo cíti vo vzťahu k rastlinám človek dneška, ak vôbec niečo cíti. Tak mohla taká predhistorická babka

korenárka, hoci by to určite nevedela nijako zdôvodniť, "citovo" siahnuť po tej správnej bylinke inštinktom, pocitovú jasnovidnosťou a schopnosťou vidieť srdcom. Na to však musí vo vzťahu k duchovnej bytosti rastliny vyvinúť taký vzťah, o akom si obyčajný človek dnes nevie spraviť ani predstavu. Potom takto získa poznatky, ktoré mu prezrádzajú niečo zo zvláštneho charakteru duchovnej bytosti rastliny.“ Ešte stále som nechápal, čo tým chcel Augustín povedať. Rastliny majú dušu? Čo sú to za hlúposti? „Ako sa na teba pozerám, tak tieto poznatky možno sprostredkovať druhému človeku asi práve tak málo, ako málo možno slovné sprostredkovať zážitok z hudby. Môžem ti povedať, či bola hudba pomalá alebo rýchla, veselá alebo smutná. Čo však pri najlepšej vôli mi neumožní ti vysvetliť, aby si to hudobné dielo v duchu začul. Práve tak málo ako hudba sa dá nepriamymi cestami sprostredkovať inému povaha skutočností duchovného sveta.“ „Ale to my stále nevysvetľuje tajomstvo poznania liečivej moci rastlín.“ prerušil som Augustína a môj výraz posledného hlupáka na svete začínal naberať reálnu podobu. „Záleží len od teba, či chceš poznať všetky tieto tajomstvá. Či si pripravený na to, že s nejakou rastlinou stráviš dlhé roky v duchovnom spojení prosiac, aby na teba smelo prejsť niečo z jej cnosti. Či si schopný prijať bremeno poznania keď sa nakoniec k tebe skloní a prezradí ti o tajomstvách v hĺbinách vesmíru. Tu sa ti aj tie najťažšie partie od Aristotela, nad ktorými si po stáročia lámu hlavu filozofovia a myslitelia, začnú pred tebou otvárať jedna za druhou, ako púčiky ruží a odhaľovať ti svoje

významy. A zrazu cítiš, že bol prijatý do neviditeľného spoločenstva tých, čo stáli tam, kde ty teraz, už dávno pred tebou a si naplnený vďakou za poznanie až k slzám.“ Hlavu mi išlo rozhodíť od pomätených myšlienok, ale v zahmlenej mysli sa mi začalo rozjasnievať. Veď toto sa vymyká všetkému, čomu som doteraz chápal a čo som poznal. „Chceš my tým povedať Augustín, že ak sa postavíš k veciam okolo seba s úctou, úžasom, pokorou, začnú pred tebou vyslovovať nepoznané tajomstvá?“ „Konečne začínaš chápať!“ radostne vykrikol Augustín. „Určite už tušíš, o čom hovorím a ak zotrváš v tomto poznávaní duchovných bytostí rastlín srdcom, zistíš, že je možné vidieť aj to, čo sa stalo pred miliónmi rokov a to len tým, že dovedieš svoje sily myslenia a cítenia k ich tej najvyššej čistote. Časom však zistíš, že ak sa ti podarí do určitej miery preniknúť do duchovnej podstaty jednej rastliny, nemusí sa ti to isté podariť s druhou, lebo nemáš k nej vyvinutú príslušnú cnosť. Každá rastlina nesie vo svojej stavbe viditeľnú pečať a charakteristický rukopis tých duchovných síl, ktoré ju vytvorili. A len zasvätený človek však vie tieto znaky duchovných bytostí v prírode vie čítať. Pre neho sa potom príroda, ako hovorí Paracelsus*, stáva priehľadná ako sklo.“ Neúnavne pokračoval v našej debate Augustín. Začínal som pociťovať zvláštne chvenie v duši. Otváral sa predo mnou svet, do ktorého môžu nahliadnuť len vyvolení, čo ma vzrušovalo. „Tak čo? Si pripravený prijať vyššie poznania tohto a nielen tohto sveta brat Patrik?“ uprel na mňa pohľad Augustín. V tejto chvíli som bol rozhodnutý.

Nočné ticho prehlušil buchot kovania na bráne kláštora, ktorá sa s vrzgotom otvorila. Vstúpil do nej otrhaný pútnik, ktorý počul v hlbokom lese „Zvon blúdiacich“. V tej chvíli to bol pre neho ten najkrajší zvuk vykúpenia z mučivej krajiny tieňov noci a pre mňa sa stal zvukom novej cesty vyššieho poznania.

Zazvonil zvonec a príbehu o zvone blúdiacich je koniec. Ale nejedná ľudská duša čaká na jeho zvuky, ktoré by ho nasmerovali na cestu poznania až dodnes.

Paracelsus - narodený ako Theophrast von Hohenheim, plným menom Philippus Aureolus Theosphrastus Bombastus von Hohenheim (11. november alebo 17. december, 1493 – † 24. september, 1541) bol švajčiarsky filozof a lekár, za svojho života označovaný ako „Luther medicíny“

